

соціокультурного простору, який есентуально є відмінним від російського. Атака на с. Іванків, у якому постраждав лише музей із роботами М. Примаченко, засвідчує, що така атака мала спрямований характер і її завданням було знищення мистецької спадщини, яка є частиною українського культурного нарративу. Аналогічною за своєю суттю є атака на маріупольський драматичний театр: об'єкт мистецтва стає мішенню для російського агресора, який не зупиняється навіть перед написом «ДЕТИ». Кадри зі скиданням бомб на маріупольський драмтеатр облетіли світові медіа та стали один із символів розриву з російським світом, який тепер позиціонується як світ рашистський, тобто фашистський за ідеологією, нацистський за продукованими нарративами й терористичний у своїй фундаментальній сутності.

Рашистський агресор намагався знищити музей Григорія Сковороди у Богодухівському на Харківщині, щоб у рік 300-річчя з дня народження видатного українського філософа завдати величезного руйнівного удару не лише по об'єктах критичної для енергетики інфраструктури, а й також по об'єктах культурної спадщини, що є критично важливими для формування українського нарративу спротиву. Зокрема й засобами культури. У Херсоні загарбники пограбували залу українського краєзнавчого музею, а в Мелітополі знесли пам'ятник Шевченкові. Усе це засвідчує, яку важливу роль для формування свідомості, медіапростору, інформаційно-цифрової реальності відіграють об'єкти культури. І водночас зауважимо, що інтеграцію меседжів про ці об'єкти в інокультурне середовище має важливе значення для просування певних нарративів. росія десятиліттями інкорпорувала в український світ свої нарративи про об'єкти культури, залучаючи до цього діяльність і українських медіа, які копіювали меседжі російського світу й реалізували стратегії гібридної війни, яка була вигідна росії.

Отже, проросійські нарративи через новинний простір і медіаконтент різного характеру навіть із проголошенням Незалежності України тенденційно проникали в дискурс української реальності через форми мистецької рефлексії на каналах, в оглядах у журналах і газетах із метою лобіювання рашистських політичних меседжів в українському медійному просторі. Вивчення контенту українських медіа, починаючи від 1991 року, має важливе значення в аспекті стратегій ревізювання колоніального минулого й формування українського нарративу майбутнього в парадигмі цілковитого розриву з соціокультурної дійсністю, яка у світі має позиціонуватися як дійсність країни-терориста.

СЕНЧИЛО-ТАТЛІЛОГЛУ Надія
канд. філол. наук, доцент, м. Київ

УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ: РЕТРОСПЕКТИВА ЛІТЕРАТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Вивчення особливостей міжкультурних комунікацій на основі художньої літератури дозволить глибше зрозуміти особливості культурних взаємин між

країнами та етносами у різні історичні періоди. Міжкультурні комунікації України і Туреччини зумовлені близьким географічним розташуванням двох держав, що не могло не позначитися на літературі. Саме тому натяки на українсько-турецькі комунікативних зразки знаходимо як в усній народній творчості, думах та історичних піснях, починаючи з XVI ст., так і у творах українських письменників новітньої доби.

Успіх будь-якого спілкування, міжособистісного чи міжкультурного, залежить від взаємного уявлення його учасників один про одного. У такій комунікації завжди один буде «свій» або «Я», а інший – «чужий» або «він». Дмитро Наливайко зазначає, що уявлення й образи «свого» й «чужого» належать до найдавніших, архетипних, а їх опозиція є однією із засадничих у структурі людської свідомості [Наливайко: 91]. Вивчаючи наявність впливів на літературу чи окремі літературні твори з боку одного народу на інший, в першу чергу, нас цікавлять форми спілкування (комунікації), що проявляються в літературі. Насамперед це такі взаємозалежні категорії, як вплив, рецепція та запозичення.

У другій половині XX століття літературознавці активно цікавляться вивченням міжкультурних комунікацій у національних літературах. Серед вітчизняних дослідників відомі роботи у цьому напрямку Олександра Білецького, Дмитра Наливайка. Образ Орієнту в рецепції-сприйнятті Заходу досліджував Едвард Саїд. Однак репрезентація українсько-турецьких міжкультурних комунікацій на прикладі національної літератури досі залишається мало вивченою.

Починаючи з XIX ст., набувають поширення українсько-турецькі міжлітературні контакти, що є способом взаємодії між літературами. Подорожі стали неабияким поштовхом до розвитку міжкультурної комунікації між двома етносами. Подорожі сприяють отриманню безпосередніх знань та вражень про іншу країну. Літературні твори кінця XIX – першої половини XX століття дають нам підстави вважати подорож важливою формою міжнародних контактів української і турецької літератур. Саме цей період залишив в українському письменстві чимало згадок, наукових праць, розвідок, художніх творів що стосуються як окремих постатей турецького літературного процесу, так і їхньої творчості. Зокрема величезний вклад у знайомство з турецькою літературою на теренах України зробив український орієталіст Агатангел Кримський (1871-1942 рр.), який окрім багатьох інших мов знав і турецьку. А. Кримський з метою вивчення культури східних народів здійснив тривалу (з 1896 – по 1898 рр.) подорож на Близький Схід, під час якої була написана його монографія «Мусульманство и его будущность» (1899 р., українською мовою робота вперше видрукована у 1904 р.). Перебуваючи у східних країнах, вчений збирав наукові і фольклорні матеріали, налагоджуючи безпосередні культурні контакти.

Потребу вивчення культури та літератури Сходу визнавали фундатори Української Академії наук вже на початку XX ст. Важливою формою практичного вивчення Туреччини українськими вченими-сходознавцями були наукові екскурсії та експедиції. Як зазначає Nadiya Senchylo, українські науковці та письменники почали відкривати для себе Туреччину і ділитися враженнями від

побаченого і пережитого у цій країні на сторінках українських часописів «Червоний шлях та «Всесвіт» (1929) [Sençilo].

Згодом почали з'являтися і художні україномовні твори про Туреччину. Зокрема, турецькій тематиці присвячені вірші Павла Тичини «Де країна Туреччина дивна...», «Босфор. Сон», а також переклади «З птахами» – Тевфіка Фікрета, «Нічний сторож» – Галіта Фагрі тощо, листи та цікаві щоденникові записи. Особисті знайомства та контакти П. Тичини з турецькими письменниками заклали основу ідеї щодо укладання антології турецької поезії.

Українсько-турецькі комунікації у ХХ столітті не були односторонніми. Відомо, що турецький поет і драматург Назим Хікмет двічі відвідував Україну у 1928 та 1951 роках. Письменник підтримував дружні стосунки з українськими письменниками: Андрієм Малишком, Платоном Вороньком, Олександром Довженком тощо. Назим Хікмет написав кілька поезій, висловивши свої емоції та почуття щодо України. Українські автори Максим Рильський, Павло Тичина, Володимир Сосюра, Микола Бажан, Андрій Малишко, Любомира Дмитренко, Антон Хижняк, Богдан Чалий, Іван Драч та ін. перекладали твори про Назима Хікмета та писали про нього нариси і статті.

Отже, важливими аспектами для реалізації міжкультурних українсько-турецьких комунікацій є подорожі та міжособистісні контакти між письменниками, що сприяє поширенню літературних знань та образів про «іншого» у національній літературі, а відтак і культурі.

Література

1. Наливайко Д. Літературна імагологія: предмет і стратегії. *Теорія літератури й компаративістика : статті, розвідки*. Київ: Видавничий дім Києво-Могилянська академія, 2006. С. 91-103.
2. Sençilo N. Ukrayna ve Türk Edebiyatları: İletişim ve Karşılıklı Etkileşim, IV. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu (pp. 591-598), (1) Niğde. 2017.

SIBRUK Anastasiia

PhD, Associate professor, Kyiv, Leicester

ANTITHESIS IN LINGUISTICS WORKS: FEATURES OF USING

Using of stylistic figures in modern Ukrainian scientific discourse belongs to the urgent tasks of Ukrainian linguistics. Scientific language selects some of the established methods of stylistic expressiveness. In this area, the focus on informativeness and open logic of style is particularly evident. All figures aimed at increasing the intensity, emotional saturation, and figurative power of an impression, which create the effect of surprise and paradox, are used minimally in scientific discourse. In academic speech, such figures as amplification, oxymoron, gradation, ellipsis, etc. are practically not used. Scientists carefully use only those methods that reflect logical connections, and they are filled with special lexical material. Such a stylistic figure as an antithesis acts as an organizer of the logical division of the text, helps to establish a logical connection between meaningful fragments of the text. Antithesis itself is a stylistic figure that